

عنوان مقاله:

شمایل نگاری پوشش و آرایه های زن قاجار به روایت تابلوی دختر با طوطی اثر مهرعلی

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 16، شماره 79 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

فرشته کیاوش - پژوهشگر دکتری پژوهش هنر، دانشگاه هنر؛ عضو هیئت علمی دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران.

تقی آشوری - عضو هیئت علمی گروه آموزشی پژوهش هنر، دانشگاه هنر، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

بیان مسئله: در تاریخ هنر ایران، نقاشی قاجار از جایگاه ویژه ای برخوردار است و پیکرنگاری به عنوان شاخه ای برجسته از نقاشی در دوره حکومت فتحعلی شاه قابل تامل است. در این دوره زنان، به عنوان یکی از سوژه های اصلی نقاشان، غالباً بدون حجاب، با آرایشی غلیظ، و آراسته به زیورآلات بسیار تصویر شده اند. مهرعلی یکی از نقاشان شاخص این دوره است که، علاوه بر پیکرنگاری از شخص شاه، تعداد اندکی از زنان قاجاری را نیز به تصویر کشیده است. در تابلوی دختر با طوطی منسوب به مهرعلی نقاش دربار فتحعلی شاه، پوششی متفاوت از آنچه به عنوان پوشش رایج زنان قاجار است مشاهده می شود. هدف: هدف این تحقیق تحلیل پوشش و آرایه های زن در تابلوی مهرعلی و میزان هم سویی آن با پوشش و آرایه های متداول زنان قاجار از منظر شمایل نگاری است. بدین منظور سعی شده است تا، از طریق توصیف و تحلیل مضمون های واقع در این اثر، لایه های پنهان در آن آشکار شود. این مقاله در پی یافتن دلیل انتخاب پوشش و زیورآلات در نقاشی این زن است. روش تحقیق: این تحقیق به صورت کیفی (توصیفی-تحلیلی) و به روش تحلیل محتوایی صورت گرفته است. چارچوب نظری تحقیق براساس رویکرد شمایل نگاری مکتب اروین پانوفسکی¹ و منابع تحقیق به شیوه اسنادی و کتابخانه ای گردآوری شده است. نتیجه گیری: یافته های پژوهش مخاطب را با نوع متفاوتی از پوشش زنانه آشنا می کند که کمتر شباهتی با البسه رایج زنان قاجاری دارد و در اسناد و کتب تاریخی نیز اشاره ای به آن نشده است. نوع پوشش تصویر شده در تابلوی مهرعلی تحت تاثیر لباس زنان هندی در عصر گورکانیان است و شیوه آرایش زن در تابلوی مورد نظر متأثر از ادبیات و بازنمایی تشبیهات آن در نقاشی است.

کلمات کلیدی:

شمایل نگاری، پوشش زنان دوره قاجار، زیورآلات، مهرعلی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/977646>

